

Dorthe Vennemose Buss

VÆRGEMÅL

– og andre former for repræsentation

2. udgave

forlag

Indhold

FORORD	9
DEL I VÆRGEMÅL	
1 INDLEDNING	13
<i>Hvad er værgemål?</i>	13
<i>Hvad personer handler det om?</i>	14
Demote	14
Elevforældredomsrådene	14
Sagførere	15
Hvervedede	15
<i>Hvilke typer for værgemål findes der?</i>	16
<i>Hvilke mennesker kommer under værgemål?</i>	16
2 «SKRÅDDERSYDE» VÆRGEMÅL	17
<i>§ 5 værgemål</i>	17
<i>Kriterier for beskikkelse af § 5-værgemål</i>	19
Bygdomskriteriet	20
Det retlige kriterie	20
Behovskriteriet	21
§ 5, stk. 2 værgemål	27
Anmodning om § 5-værgemål	27
Anmodningens indhold	29
Hvor skal anmodningen sendes hen?	34
<i>Behandling af sager om § 5-værgemål</i>	34
Sagsbehandling ved statsamtterne	34
Lageerklæring	35
Udtalelse fra institution	36
Partstatus og partsrettigheder	36
Sagsbehandling ved retten	38
<i>Procedure afgørelser om værgemål</i>	38
<i>Forløb af afgørelse om § 5 værgemål</i>	39
<i>Retsankning af et § 5 værgemål</i>	39

© 2003 Juridisk Forlag
Alle rettigheder fortrykt. Uden gengivelse eller
reproduktion af denne bog eller dele heraf er
ingen del af denne samtykke ikke tilladt
uden tilladelse af Forlaget om ophavsret.

Forfatter: Lone Højmark
Redaktør: Lone Højmark, Gylling
Udgiver: Juridisk Forlag, Randers

Udgivet i samarbejde med
© 2003 Juridisk Forlag

Juridisk Forlag
Lyngbyvej 17
Postboks 2702
2100 København Ø
Tlf. +45 4455 00
Fax +45 4455 55
e-mail: forlaget.dk
www.juridiskforlag.dk

Anmodning om oplysninger under et b-værgemål	40
Efterretning af den retlige håndtering	43
Anmodning om oplysninger om økonomisk værgemål	43
Efterretning af den retlige håndtering af et b-værgemål	44
3. VÆRGEMÅL MED FRATAGELSE AF DEN RETLIGE HANDLEEVNE	45
Efterretning af iværksættelse af § 6-værgemål	45
Anmodning om oplysninger om § 6-værgemål	47
Efterretning af afgørelse om § 6-værgemål	48
Behandling af sager om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne	48
Efterretning af værgemål efter § 6	49
Efterretning af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne	50
Umyndigheds aftaler	51
Værgemål for gifte personer	52
Løsning eller ophævelse af et § 6-værgemål	52
4. SAMVÆRGEMÅL	55
Kriterier for iværksættelse af samværgemål	55
Anmodning om samværgemål	56
Behandling af sager om samværgemål	56
Prøvelse af afgørelser om samværgemål	57
Efterløb af afgørelse om samværgemål	57
Efterankning af et samværgemål	57
Løsning eller ophævelse af samværgemål	58
5. SÆRLIGE VÆRGEMÅL	59
Mod-tridende interesser	59
Anmodning	60
Sagens oplysning	60
Værgens opgaver og tilsyn med den særlige værge	61
Midlertidig forhindret værge	61
Uværende personer	62
Skifteværge	62
6. VÆRGEMÅL FOR MINDREÅRIGE	67
Mindreårige er umyndige	67
Værger for mindreårige	68
Eftersættelse af værgemål for mindreårige	68
Eftersættelse af ny værge for mindreårig	69
Efterretning af værgemål for mindreårige	69

7. VÆRGER	72
Former for værger	72
Værgens opgaver og pligter	74
Værgens opgaver	74
Medindflydelse	86
Efterretning af værger	87
Efterretning af økonomisk værgemål	87
Efterretning af personligt værgemål	91
Værgens ansættelse	91
Værgens vederlag	92
Løse og litteratur	95
DEL 2 ANDRE FORMER FOR REPRÆSENTATION	
8. FULDMAGTER	100
Efterretning af på det økonomiske område	100
Former for fuldmagter	100
Eftersættelse af fuldmagter	101
Eftersættelse af fuldmagter	102
Fuldmagters ophør	103
Eftersættelse af fuldmagter	104
Efterretning af på det personlige område	109
Løse og litteratur	111
9. GENERALFULDMAGTER	112
Økonomiske generalfuldmagter	113
Oprettelse	113
Efterankning	116
Ophør	116
Efterretning af generalfuldmagters anvendelse	116
Personlige generalfuldmagter	117
Løse og litteratur	120
10. PENSIONSADMINISTRATION	121
Eftersættelse af pensionsadministration	122
Administration af pension i praksis	124
Efterretning af pensionsadministration	125
Løse og litteratur	126

LETTEDFORIRÅDENDE SAMTYKKEINDEN	
LOV OM SUNDHEDSOMRÅDET	127
<i>Arbejdsområde af sundhedsområdet</i>	128
<i>Arbejdsområde af nærmeste pårørende</i>	128
<i>Ordningsret af det stedfortrædende samtykke</i>	129
Inddragelse af patienten	132
<i>Loi og litteratur</i>	133
LOV NR. 388 AF 14.6. 1995 OM VÆRGEMÅL	135
OVERSIGT OVER STATSAMTERNE I DANMARK	145
OVERSIGT OVER GODKENDTE FORVALTNINGSAFDELINGER	147
ORDFORKLARINGER	157
DOMSREGISTER	159
STIKORDSREGISTER	161

Forord

Hensigten med denne bog er at give en kortfattet gennemgang af de regler, der eksisterer om værgemål for mindreårige og voksne.

Traditionelt har det at få beskikket en værgе været benyttet meget lidt i forhold til antallet af personer, der lever med nedsat eller helt uden handleevne. Den nuværende lovgivning forudsætter, at beskikning af værgemål for voksne kun kan forekomme ved et aktuelt behov. Er der sikret en anden form for repræsentation, som fungerer tilfredsstillende, betyder det, at der ikke er behov for et værgemål. Derfor gennemgås, foruden værgemål, ligeledes det juridiske grundlag for alternative former for repræsentation af voksne personer uden eller med nedsat handleevne.

Til belysning af emnerne inddrages de vigtigste afgørelser på området, hentet fra Ugeskrift for Retsvæsen, Tidsskrift for Familie- og Arveret samt Sociale Meddelelser. Af hensyn til læsere, der ønsker at arbejde videre med emnerne, henvises der efter hver del til relevant supplerende litteratur. For at lette brugeren indeholder bogen desuden praktiske eksempler på generalfuldmagter og fuldmagter. Som noget nyt indeholder bogen eksempler på skemaer til brug dels ved anmodning om værgemål, dels i værgens efterfølgende arbejde. Endvidere henvises der til relevante hjemmesider, hvorfra disse skemaer kan hentes. Bogen indeholder endelig en oversigt over Statsamterne i Danmark og de af bestyrelsesministeriet godkendte Forvaltningsafdelinger.

Bogen kan anvendes både som håndbog eller opslagsbog, for bl.a. pårørende til personer med nedsat handleevne, værgers samt praktikerne fra social- og sundhedsområdet, der arbejder med denne persongruppe hverdagen. Den kan også bruges som introduktion til værgemållovgivningen fx for advokater.

Værgemål og andre former for repræsentation indeholder en gennemgang af de forskellige muligheder for at varetage økonomiske og personlige forhold for mennesker med nedsat handlevne fx demente, psykisk udviklingshæmmede, hjerneskadede m.fl. En grundig gennemgang af reglerne om værgemål for børn og voksne samt en kort beskrivelse af reglerne om fuldmagt, generalfuldmagt, pensionsadministration samt stedfortrædende samtykke på sundhedsområdet.

I bogen gives der praktiske anvisninger på, hvordan man anmoder om værgemål, og hvordan man opretter en fuldmagt eller generalfuldmagt. Der henvises desuden til forskellige hjemmesider, hvorfra værger kan udtrække skemaer til brug i deres arbejde. Bogen er efter hvert kapitel suppleret med relevant litteratur og lovmateriale. Til belysning af praksis er medtaget mange afgørelser fra domstole, statsamter, Civildirektoratet mv.

Bogen er et godt redskab for alle, der i praksis beskæftiger sig med værgemål og/eller mennesker med psykiske handicap og er endvidere anvendelig som introduktion til Personretten.

Dorthe Vennemose Buss er cand. jur., ph.d. og ansat som juridisk projektkoordinator på H:S Hukommelsesklinikken, Rigshospitalet i København, hvor hun arbejder med dementes retlige forhold.

ISBN 87-89319-90-7